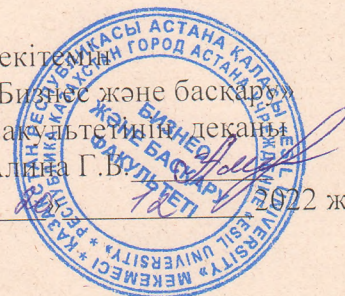

«ESIL UNIVERSITY» MEKEMECI

«Есеп және аудит» кафедрасы

Бекітемін
«Бизнес және басқару»
факультетінің деканы
Алфия Г.Б.
«_____» 2022 ж.

**Өндірістік/дипломалды тәжірибе
бағдарламасы және әдістемелік нұсқау**

6B05401 «Статистика» БББ

«Бизнес және басқару» факультеті

Оқу түрі: күндізгі
Курс - 4, семестр – 8
Ұзақтығы - 12 апта
Кредиттер саны – 12

Астана, 2022 ж.

«Есеп және аудит» кафедрасының отырысында қаралып, талқыланды

Хаттама № 4 « 16 » 11 2022 ж.

Кафедра меңгерушісі
э.ғ.к., профессор м.а.

Бекжанова Т.К.

«Бизнес және басқару» факультетінің кеңесінде бекітілді

« 20 » 12 2022 ж.

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	4
2	Өндірістік/дипломалды тәжірибесінің мазмұны	6
3	Тәжірибе өту бойынша есепті рәсімдеу талаптары	8
4	Есепті қорғау тәртібі	9
5	Қосымшалар	10

1. Жалпы ережелер

Тәжірибе кәсіби жоғарғы білім берудің негізгі білім беру бағдарламасы бойынша және оқу процессінің негізгі құраушы бөлімі болып табылады және оқу жоспарына білім берудің Мемлекеттік жалпыміндетті стандартының талаптарына сәйкес оқытудың барлық түрлерін қамтиды.

Тәжірибенің негізгі мазмұны болашақ маманның кәсіби қызметінің сипатына сәйкес кәсіпорында немесе мекемеде практикалық, оқу немесе өндірістік/дипломалды тапсырмаларды орындау болып табылады. Ол өндірістік/дипломалды жағдайда теориялық білім мен практикалық білімді тиімді сәйкестендіреді және арнайы таңдалған БББ үшін студенттердің білімі мен біліктілігіне бағытталған.

Тәжірибенің бағдарламасы «Статистика» БББ үшін студенттеріне арналған ҚР МЖМБС 5.03.005-2009 (Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты) – Өндірістік/дипломалды/дипломалды тәжірибе стандартының талаптарын ескере отырып дайындалған. Тәжірибе университеттің бекітілген бұйрығымен ереже бойынша тәжірибе өту жөнінде ЖОО жасалған келісімі бар кәсіпорындарда жүргізіледі. Соның негізінде кәсіпорындар арасында қазіргі бизнесті ұйымдастыруда орын алған қызмет аясы мен басқару құрылымында таңдалынады.

Қызметтің бағыты бойынша тәжірибенің базасы ретінде кәсіпорынның әртүрлі нұсқалары болады:

- Мемлекеттік статистика органы;
- Коммерциялық фирмалар.

Кәсіпорынның нақты түрі – тәжірибенің базасы әрбір студент үшін университет бойынша бұйрықпен бекітіледі.

Тәжірибені өту кестесінің жоспары университет атынан және кәсіпорын атынан жетекшімен уақыт балансының негізінде және тәжірибе базасын ерекшеліктерін және зерттелетін тақырыбын ескере отырып өңделеді.

Тәжірибесінің қорытындысы бойынша студентке баға қойылады.

Тәжірибесінің бағдарламасы «Статистика» БББ бойынша студенттерді оқу процессінің тәжірибелік этапын әдістемелік қамтамасыз ету болып табылады және «Esil University» Мекемесі тәжірибені өтетін студенттері, университет және кәсіпорын атынан тәжірибе жетекшілері қолдануға арналған.

Өндірістік/дипломалды тәжірибенің мақсаты мен міндеттері:

Тәжірибенің мақсаты «Esil University» Мекемесі алған білімдерін келешекте бекіту мен тереңдету және қажетті тәжірибелік біліктілікті кәсіпорынның шаруашылық қызметінің экономикалық талдау, бухгалтерлік есеп, аудит саласында алу болып табылады.

Тәжірибеге жетекшілік және бақылау.

Тәжірибе басталуына үш күн бұрын студенттерге тәжірибе жетекшілерінің міндетті түрде қатысуымен жиналыс өткізіледі.

Жиналыста студенттерге оқу жоспарымен анықталған тәжірибенің міндеттері мен кәсіпорынның жұмыс сипатын және тәжірибені өту уақытын хабарлайды.

Студенттер оқу-танысу тәжірибесін кәсіпорындарда және халық шаруашылығы салаларының ұйымдарында өтеді.

Студенттерді ұйымдастыру мен өндірістік/дипломалды/дипломалды тәжірибенің оқу-әдістемелік жетекшілік ету «Esil University» Мекемесі кафедрасымен, яғни өндірісті жақсы білетін жетекші-оқытушымен іске асады.

Кәсіпорында студенттердің тәжірибесін ұйымдастыруға жауапкершілік бас бухгалтер немесе оның орнын басатынға жүктеледі. Жалпы жетекші мен қатар жеке жұмыс орындарында жетекшілер тағайындалуы қажет.

Университет атынан өндірістік/дипломалды тәжірибесінің жетекшісінің міндеттері:

- өндірістік/дипломалды тәжірибе жөнінде түсініктеме өткізу, яғни тәжірибе өту тәртібі, күнтізбелік жоспарды құру, оқу танысу тәжірибені өту жөнінде күнделікті және есепті толтыру жөнінде;

- тәжірибе сұрақтары бойынша студенттерге кеңес беру, студенттің жұмысының сапасын тексеру және күнтізбелік графиктік орындалуын қадағалау, ал басқа жағдайда тәжірибе базасына барып келу.

Өндірістік/дипломалды/дипломалдытәжірибесінің кәсіпорын тарапынан жетекшісінің міндеттері:

- студенттің курстық (дипломдық) жұмысын жазуға қолдануына қажет болатын материалдарды танысу мен жинауына мүмкіндігін қамтамасыз ету;

- студенттерге есептеу құжаттарының жұмысының сұрақтары бойынша кеңес беру, тәжірибеде қолданған әдістерді, оның талдауын түсіндіру, басқарушылық шешімдерді іріктеу мен қорытындылау;

- студенттерге есептеу мен қаржылық құжаттардың жұмысын жүргізуді тапсыру және есептеу жұмысының білімін оқу танысу тәжірибені өту кезінде бекітуге көмектесу;

- студенттің тәжірибені өтуге бақылау жүргізу және жұмысына аптасына бір рет оқу танысу тәжірибе туралы күнделіккі қол қою;

- тәжірибе аяқталғанда студентке тәжірибені өту қорытындысы жүргізіліп, мінездеме толтырылады және студенттің жұмысы мен іскер сапасын бағалайды;

- студенттің оқу-танысу тәжірибесі бойынша есебі қол қойылып, мөрмен расталады.

Студенттің міндеті:

- тәжірибе орнына көрсетілген дәл мерзімде келуге;

- кәсіпорынның ішкі ережесі мен еңбек заңының талаптарын қатаң сақтауға, өндірістік/дипломалды/дипломалды жиналысқа қатысуға, кәсіпорын ұжымының қоғамдық өміріне қатысуға;

- кәсіпорын атынан тәжірибе бойынша өзінің жетекшісі берген тапсырманы және жеке графикке сәйкес тәжірибе бағдарламасын орындауға

- кафедра атынан тәжірибе жетекшісімен кеңесуге;

- тәжірибенің өтуі жөнінде бекітілген формада күнделік толтыру және есепке жазу толтыру;

2.Өндірістік/дипломалдытәжірибесінің мазмұны

1-Тақырып. Статистика ұйымдарының шаруашылық қызметімен танысу

Тәжірибе кәсіпорын қызметінің негізгі бағытымен және технологиямен, өндірісімен жалпы танысумен басталады. Кәсіпорыннан тәжірибе жетекшісі студентті кәсіпорын туралы жалпы мағлұмат беріп бөлімшелер, цехтар және кәсіпорынның өзге де құрылымдық бөлімшелерімен таныстырады. Содан кейін тәжірибе өтуші кәсіпорынның қызметін реттейтін кәсіпорын жарғысын, бөлімшелерді басқару туралы ережені және өзге де нормативтік құжаттарды оқиды.

2-Тақырып. Статистикалық қызметтің негіздері және оны іске асыруда нормативтік- құқықтық базасы.

Статистика департаменті білімі және жұмыс жасау бойынша кәсіпорынның жарғысының мазмұны және нормативтік құжаттарды талқылау. Кәсіпорынның (басқару) бөлімдерімен қаржылай-экономикалық құжаттармен танысу, есеп, функциялар, қызметкерлердің құрылым, міндеттер бөлінісі. Статистика департаменті қызметінің негізгі бағыттарын зерттеу, және бөлімдердегі жұмыс орындарының есеп беру және бөлімнің мәліметінің жұмыс қолданылатын бланк өнім материалдармен танысу.

2.2 Статистикалық қызметті

1-Тақырып. Статистикалық жіктеулер және тіркелімдер

Статистикалық тіркелімді білу, статистикалық байқау бірліктерінің сандық және сапалық сипаттамаларымен олардың жүйелендірілген тізбесін, яғни статистикалық жұмыстарды жүзеге асыруға арналған қор: зерттеулер жүргізуге каталогтарды дайындау, бас және іріктеме жиынтығын анықтау, респонденттермен өзара әрекеттесу, оларды есеп берудің нысандарымен, зерттеу сауалнамаларымен оларды жинаудың толықтығы мен толтырылу сапасын жүзеге асыру және пайдаланады білу.

2-Тақырып. Өндірістік/дипломалды/дипломалды және инвестициялық статистикасы. Құрылыс және инвестициялар статистикасы – құрылыстың өндірістік/дипломалды/дипломалды қызметімен және негізгі қорлардың ұдайы өндірісіне күрделі жұмсалымды салуға байланысты құбылыстар мен үдерістерді зерделейтін экономикалық статистика саласы мен танысу. Негізгі капиталға салынған инвестициялардың, негізгі құралдарды іске қосудың, құрылыс жұмыстарының (қызметтер) көлемдері және олардың нақты көлем индекстерінің есептері туралы деректерді қалыптастыру.

3-Тақырып. Баға статистикасы

Бағаның деңгейі мен құрылымы туралы анықтамалық ақпарат, түрлері үшін, тауарларды түрі бойынша, облыс бойынша, мақсат және басқа да сипаттамалары, кейбір тауарларға орташа бағасының, біртекті өнім топтары үшін, ақылы қызметтердің жекелеген түрлеріне бағалар .. баға деңгейінің өзгеруін әсер ететін факторларды талдау әдісі. кәсіпорындардың бағасы динамикасы зерттеу статистикалық көрсеткіштердің жүйесі. кәсіпорындар бағасының әр түрлі динамикасын есептеу ерекшеліктері. баға қозғалыстардың ақпарат кәсіпорындар зерттеу көздері. баға индексіне және баға индекстерінің жүйесін тағайындау туралы түсінік. баға индекстерінің және олардың өзара қарым-қатынас түрлері. баға индекстерінің есептеу әдістемесі. баға индекстерінің пайдалану, индексі факторлық талдау және нәтижелерді түсіндіру.

4-Тақырып. Сауда және қызмет статистикасы

Қызмет көрсету саласында статистикалық байқаулардың бағдарламалық-әдістемелік және ұйымдастырушылық мәселелері. Ұйымдастыру формалары, түрлері және статистикалық байқау әдістері. Пішіндер топтардың. Жолдар тарату. Қызмет көрсету саласында статистикалық деректер кестелік тұсаукесері. Қызмет көрсету саласында салыстырмалы мәндері, орташа көрсеткіштер және вариация көрсеткіштері.

5-Тақырып. Ұй шаруашылықтары статистикасы

ұй шаруашылығында бухгалтерлік балансы кірістер мен шығыстар (қолма-қол ақша және мейірімді) жүйесі ұй шаруашылықтарын зерттеу бағдарламасына, таныс болуы тиіс. зерттеу кірістер мен шығыстар деңгейіне және негізінен материалға басқа бірқатар факторларға, тұрмыстық мүшелерінің әл-ауқаты туралы ақпаратты қамтамасыз етеді.

Ұй шаруашылықтарын зерттеу түрлі көзқарастарды зерттеңіз.

өмір сүру деңгейін кешенді көрсеткіші болып табылады Адам даму индексі, біріктіреді:

- Өмір сүру ұзақтығы (денсаулық сақтау жанама денсаулығы жағдайын және қоршаған ортаны, уақыт негізгі қажеттіліктерін қанағаттандыру деңгейін көрініс);
- (Оқытудың қолжетімділігін көрсететін) халықтың білім деңгейі;
- Жан басына шаққандағы табысы.

6-Тақырып. Демографиялық статистика

Демографиялық статистика (халық статистикасы) – халық санының өзгеруін, оның мемлекет аумағында орналасуын, жынысы, жасы, ұлты бойынша құрамын, сондай-ақ некеге тұруы, тууы, өлімі және өмір ұзақтығын, халықтың көші-қонын және оның халық саны мен құрамының өзгеруіне әсерін анықтау жолдары. Демографиялық статистика халықты және демографиялық жағдайларды (туу, өлу, некелесу мен ажырасу) статистикалық байқау әдістерін, атап айтқанда халық санағын өткізу, зерттеу әдістерін, демографиялық оқиғаларды және көші-қонды ағымдағы есепке алу әдістерін білу, демографиялық деректерді жинақтау және топтастыру, өлшемді қабылдау, қарқындылықты салыстыру және демографиялық үрдістер факторларына талдау ережелері мен танысу.

7-Тақырып. Сыртқы экономикалық қызметтет статистикасы

Сыртқы сауда статистикасының динамикасын міндеттері. сыртқы сауда статистикасының уақыты сериясы. сыртқы сауда динамикасын зерттеу ақпараттық базасын қалыптастыру. динамикасын зерттеуде деректер салыстырмалылығын қамтамасыз ету мәселелерін. Негізгі көрсеткіштері және сыртқы сауда статистикасы бойынша оларды пайдалану. экспорт және импорт үрдістерін зерттеу. Динамикалық орташа. Аналитикалық туралау уақыты сериясы. сыртқы сауда көрсеткіштерінің динамикасындағы үрдістерді сипаттайтын сызықтық және сызықтық емес кескіндер үрдістері. сыртқы сауда көрсеткіштерінің болжау, болжамдарының бағалау. сыртқы сауда қысқа мерзімді болжау әдістемесі. сыртқы сауда көрсеткіштерінің динамикасындағы маусымдылығы зерттеу. Экспорттық-импорттық операциялар бойынша есеп қалыптастыру және мемлекеттік басқару нәтижесінде деректерді тасымалдау. Экспорттық-импорттық операциялар бойынша статистика негізгі көрсеткіштері және оларды статистикалық талдау негізгі бағыттары.

8-Тақырып. Қоршаған ортаны қорғау статистикасы

Статистикалық зертту объекті нысандары зиянды ауаны ластаушылардың стационарлық көздері, олардың залалсыздандыру, түсіру және қайта өңдеу болып табылады. Табиғи құбылыстар ластану арқылы атмосфера статистикалық зерттеу статистика қамтылатын емес су ресурстарын, олардың түрлер су болуы, саны мен сапасын зерттейді өнеркәсіптік және тұрмыстық қажеттіліктеріне, олардың пайдалану, қолданылатын су сапасына бақылауды қамтамасыз ету үшін мүмкіндік беретін, олардың емдеу тиімділігі және жер үсті су ағызу және топырақ, сондай-ақ сарқынды суларды тазарту құрылыстарын және су кәдеге жарату жүйелерін іске қосу.

су бойынша статистикалық байқау нысандары өнеркәсіптік, ауыл шаруашылығына пайдалану үшін су қаражат алу өндіретін түрлі су көздерінен су пайдаланушылар, сондай-ақ отандық тұрмыстық, ауыз және басқа да қажеттіліктерін болып табылады. жағалау су қорғау белдеулерін, су қорғау аймақтары ұйымдастыру, шағын өзендер мен су қоймаларын арналарын бақылау жер жайылымдарда, сондай- Статистикалық бақылау жатады

3. Тәжірибе өту бойынша есепті рәсімдеу талаптары

Оқу-танысу тәжірибесі бойынша есеп келесідей бөлімдерді қамтуы тиіс.

- есеп көлемі 30 беттен кем болмауы керек, СМЖ талаптарна сәйкес басылуы керек;
- мәтінде келтірілген мағлұматтарға тиісті сілтемелер болуы керек;
- есепте оның мазмұнын ашатын жоспары, кіріспесі, ұсыныстар мен қорытындылар болуы керек;

- есептің соңында есептің дайындалу мерзімі көрсетіліп, студенттің жеке қолы қойылады.

4. Есепті қорғау тәртібі

Тәжірибе нәтижелері бойынша практикант-студент есеп дайындайды. Бұл есеп тәжірибені өту барысында календарлық кестеге сай орындалған жұмыстарға байланысты дайындалып, сабақ басталғаннан кейін 1 аптадан кешіктірілмей тапсырылуы тиіс.

Есеппен бірге кәсіпорын басшысы мен жетекші бекіткен календарлық жоспар, тәжірибе өту күнделігі, мінездеме, сонымен бірге студентті тәжірибе орнына бекіту туралы бұйрықтың көшірмесі тапсырылады.

Әрбір студент тәжірибенің алғашқы күнінен бастап күнделік жүргізеді, онда жұмыс күні ішінде орындалған жұмыстар жазылады. Күнделікте студенттің қай күндері қайда жұмыс істегені бейнеленуі тиіс. Онда орындалған жұмыстың мазмұны, көлемі, орындаудағы дербестік деңгейі көрсетілуі тиіс. Күнделік жазбаша түрде ұқыпты, таза толтырылуы тиіс. Күнделіктегі жазбалар кәсіпорын тарапынан тағайындалған жетекшінің қолымен расталуы тиіс.

Белгіленген жұмыс орнындағы жұмыстың аяқталуына қарай кәсіпорынан тарапынан бекітілген жетекші студенттің тәжірибелік біліктерін тексеріп, күнделікке баға мен студенттің жұмысы бойынша ескертулер жазады. Тәжірибе аяқталғаннан кейін күнделікке тәжірибе жетекшісінің қолы қойылып, ол кәсіпорын мөрімен бекітіледі.

Университет тарапынан бекітілген жетекші есепті тексергеннен кейін студент оны арнайы құрылған комиссия алдында қорғайды. Есеп тапсырмаған не қанағаттанарлықсыз баға алған студенттер келесі курсқа көшірілмей, тәжірибе өтуге қайта жіберледі.

1- қосымша

«Бекітемін»

Жетекші _____

«__» _____ 2022 ж.

«Esil University» Мекемесі
«Бизнес және басқару» факультетінің 6B05401 «Статистика» БББ-ның 4 курс
студенті

Өндірістік/дипломалды тәжірибесін өтудің

КАЛЕНДАРЛЫҚ ЖОСПАРЫ

№	Бағдарлама бойынша жұмыс түрлері	Жұмыс күндерінің саны	Мерзімі	Орындалуы туралы белгі
1	Статистика ұйымдарының шаруашылық қызметімен танысу			
2	Статистикалық қызметтің негіздері және оны іске асыруда нормативтік - құқықтық базасы			
3	Статистикалық жіктеулер және тіркелімдер			
4	Өндірістік/дипломалды/дипломалды және инвестициялық статистикасы			
5	Баға статистикасы			
6	Қызмет статистикасы			
7	Ұй шаруашылықтары статистикасы			
8	Демографиялық статистика			
9	Сыртқы экономикалық қызметтет статистикасы			
10	Қоршаған ортаны қорғау статистикасы			

«Esil University» Мекемесі

«Есеп және аудит» кафедрасы

ТӘЖІРИБЕ БОЙЫНША ЕСЕП

_____ (тәжірибенің түрі)

_____ (тәжірибе өту орны)

_____ (тәжірибе кезеңі)

Студент

_____ (аты, тегі)

_____ (қолы)

Топ

_____ (шифр)

_____ (қорғау күні)

**Жетекшінің
рұқсат беруі**

_____ (университеттен)

_____ (қолы)

Комиссия мүшелері

_____ (кәсіпорыннан)

_____ (қолы)

_____ (аты, тегі)

_____ (қолы)

_____ (аты, тегі)

_____ (қолы)

_____ (аты, тегі)

_____ (қолы)

_____ (бағасы)

